

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **Z. H.**, proti žalované: **Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky**, se sídlem Orlická 2020/4, Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí rozhodčího orgánu žalované ze dne 18. 4. 2019, č. RO/3705/118/Mi, sp. zn. S-SP-VZP-18-01646481-B865, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 7. 2019, č. j. 62 Ad 5/2019 - 41,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalobou ze dne 19. 6. 2019, podanou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) dne 19. 6. 2019, se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí rozhodčího orgánu žalované ze dne 18. 4. 2019, č. RO/3705/118/Mi, sp. zn. S-SP-VZP-18-01646481-B865. Tímto rozhodnutím rozhodčí orgán nevyhověl žádosti žalobkyně o prominutí penále ve výši 145.033 Kč vyměřeného žalovanou, Regionální pobočkou Brno, pobočkou pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina platebním výměrem ze dne 11. 10. 2018, č. 2840041898.

[2] Krajský soud v Brně usnesením ze dne 12. 7. 2019, č. j. 62 Ad 5/2019 - 41, postoupil věc Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému. V odůvodnění tohoto

usnesení krajský soud odkázal na závěry vyslovené v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 - 58, a v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Ans 8/2008 - 84, a ze dne 16. 5. 2018, č. j. 1 As 55/2018 - 31. Na základě nich krajský soud konstatoval, že Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky (žalovaná) je v kompetenčním smyslu jediným správním orgánem a její pobočky nejsou pro určení místní příslušnosti podle § 7 odst. 2 s. ř. s. relevantní. V daném případě je tedy místně příslušným soudem k projednání a rozhodnutí o žalobě krajský soud, v jehož obvodu má žalovaná sídlo. To se nachází na adrese Orlická 2020/4, Praha 3, a místně příslušným soudem je proto Městský soud v Praze.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti uvedenému usnesení krajského soudu včasnou kasační stížnost. Poukázala zejména na to, že k řízení je místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který vydal rozhodnutí v prvním stupni, přičemž v prvním stupni rozhodovala regionální pobočka žalované v Brně, pobočka pro Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina. Podle stěžovatelky je tudíž místně příslušným k rozhodnutí o její žalobě Krajský soud v Brně. Upozornila také na to, že krajský soud již jednou rozhodl obdobně, a to usnesením ze dne 26. 3. 2013, č. j. 36 Ad 13/2012 - 65, proti němuž stěžovatelka podala kasační stížnost, na základě které Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil (viz rozsudek ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Ads 37/2013 - 40). Podle stěžovatelky také nemůže obstát odkaz krajského soudu na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 - 58, neboť vůbec neřeší místní příslušnost soudu ve věcech žalob proti rozhodnutím Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky. Závěrem stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozhodl, že k řízení ve věci je příslušný Krajský soud v Brně a aby napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Podáním ze dne 9. 8. 2019, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 9. 8. 2019, stěžovatelka také požádala o ustanovení zástupce pro řízení o této kasační stížnosti.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na usnesení ze dne 14. 6. 2019, č. j. 3 As 150/2019 - 40, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že místně příslušným k projednání žalob směřujících proti rozhodnutím Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky je Městský soud v Praze.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti stěžovatelka odkázala na důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[7] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení“. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový

pokračování

stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[8] Pokud jde o podmínku povinného zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti podle § 105 odst. 2 s. ř. s., Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu (usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, či rozsudky ze dne 3. 12. 2015, č. j. 9 As 266/2015 - 61, a ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 As 200/2016 - 18), z níž vyplývá, že podáním kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení nekončí, nevzniká stěžovateli poplatková povinnost za kasační stížnost a stěžovatel bez příslušného právního vzdělání nemusí být v řízení o takové kasační stížnosti zastoupen advokátem.

[9] Přesto musel Nejvyšší správní soud nejprve posoudit návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, neboť i když není zastoupení stěžovatelky advokátem v tomto řízení obligatorní, je jistě možné. I kdyby však stěžovatelka splňovala podmínky pro osvobození od soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., Nejvyšší správní soud shledal, že není splněna další nezbytná podmínka pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s., neboť zastoupení stěžovatelky v řízení o předmětné kasační stížnosti není nezbytně třeba pro ochranu jejích práv. Posuzovaná otázka je totiž jednoduché povahy (již v minulosti byla tímto soudem vyřešena), kasační stížnost je projednatelná a Nejvyšší správní soud o ní může bez dalšího, na základě podkladů obsažených v poskytnutém spisovém materiálu, rozhodnout. Soud proto návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl.

[10] Nejvyšší správní soud tak přistoupil k posouzení kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

[11] Obdobným případem s totožnou spornou právní otázkou jako v nyní projednávané věci se Nejvyšší správní soud již zabýval, a to v rozsudku ze dne 16. 5. 2018, č. j. 1 As 55/2018 - 31. V něm odkázal, stejně jako krajský soud v nyní napadeném usnesení, na usnesení ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 - 58, v němž rozšířený senát dospěl k obecnému závěru (jak uvedl krajský soud), že klíčovým znakem pro určení místní příslušnosti správních soudů je zákonné vymezení entity, která má určité kompetence vykonávat, aniž by jimi mohla dále disponovat. Na podkladě tohoto závěru Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 1 As 55/2018 shrnul, že *„právní úprava svěřuje kompetence rozhodovat o veřejných subjektivních právech pojištěnců zdravotním pojišťovnám jakožto celkům, nikoliv jejich organizačním složkám. § 12 zákona o VZP (pozn. - zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky) pak stanoví, že organizační strukturu VZP tvoří Ústředí, regionální pobočky a klientská pracoviště. Kompetence mezi těmito jednotlivými složkami však dále neupravuje a nadto výslovně předpokládá, že další organizaci těchto složek provede organizační řád pojišťovny. Úkoly regionálních poboček a klientských pracovišť tak mohou být určeny i změněny organizačním řádem bez nutnosti změny zákona. Je proto zřejmé, že Všeobecná zdravotní pojišťovna je v kompetenčním smyslu jediným správním orgánem a její pobočky nejsou pro určení místní příslušnosti dle § 7 odst. 2 s. ř. s. relevantní.“* Vyslovil pak závěr, *„že v řízení o žalobách vedených před správními soudy vystupuje jako žalovaný správní orgán Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR. Místně příslušným soudem pro podání žaloby proto bude krajský soud, v jehož obvodu má Všeobecná zdravotní*

pojišťovna sídlo. Sídlu VZP se nachází na adrese Orlická 2020/4, Praha 3, místně příslušným soudem je proto Městský soud v Praze“.

[12] V odkazované věci se jednalo o žádost o úhradu zdravotních služeb podle § 16 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, zatímco v nyní projednávaném případě se jedná o odstranění tvrdosti ve smyslu § 53a odst. zákona o veřejném zdravotním pojištění. Nicméně závěry tam vyslovené jsou obecně platné pro řízení o žalobách proti rozhodnutím Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky a jsou tak bez dalšího aplikovatelné i na nyní projednávanou věc. Nejvyšší správní soud proto neshledal žádný důvod k tomu, aby se od svého dříve vysloveného závěru odchýlil, a plně se s ním v nyní posuzované věci ztotožnil.

[13] Stěžovatelka zdůraznila své legitimní očekávání v souvislosti s usnesením ze dne 26. 3. 2013, č. j. 36 Ad 13/2012 - 65, jímž krajský soud obdobnou věc v minulosti postoupil k projednání Městskému soudu v Praze, a které bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Ads 37/2013 - 40. Jak však správně uvedl krajský soud, v době, kdy bylo v obdobné věci správními soudy rozhodováno, ještě nebyla judikatura Nejvyššího správního soudu ohledně místní příslušnosti ve věcech žalob proti rozhodnutím žalované ustálená (jednalo se o právní otázku, která byla tehdejší judikaturou řešena rozdílně). Nyní je již tato otázka vyřešena zmíněnými judikáty, a proto krajskému soudu nezbylo, než žalobu postoupit místně příslušnému Městskému soudu v Praze.

[14] Navíc v posuzované věci rozhodoval o žádosti žalobkyně o prominutí penále v prvním stupni rozhodčí orgán žalované se sídlem Orlická 4/2020, Praha 3, když jeho rozhodnutí bylo konečné. I bez přihlédnutí ke zmíněné současné judikatuře je proto nepochybně pro podání této žaloby podle základního kritéria uvedeného v § 7 odst. 2 věty první s. ř. s. místně příslušným soudem Městský soud v Praze.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že místně příslušným k projednání žaloby v této věci podle § 7 odst. 2 s. ř. s. je Městský soud v Praze. Napadené usnesení Krajského soudu v Brně je proto zákonné. Kasační stížnost tedy podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. Nejvyšší správní soud jako nedůvodnou zamítl.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2019

pokračování

4 As 315/2019 - 69

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu